

DE PLATE

TIJDSCHRIFT VAN DE OOSTENDSE HEEMKRING "DE PLATE"

Vormings- en ontwikkelingsorganisatie en Permanente Vorming.

Aangesloten bij de KULTURELE RAAD OOSTENDE en het WESTVLAAMS VERBOND VAN KRINGEN VOOR HEEMKUNDE

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 1-2 mei 1959, nr. 1931 en gewijzigd volgens de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 15 mei 1975 nr. 3394 en nr. 3395 en de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 4 december 1986 nr. 31023.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:	SECRETARIS:	PENNINGMEESTER:	REKENING:
A. VAN ISEGHEM	J.B. DREESEN	J.F. FALISE	750-9109554-54 of
IJzerstraat 1	Rode Kruisstraat 4	H. Serruyslaan 78/19	000-0788241-19
8400 OOSTENDE	8400 OOSTENDE	8400 OOSTENDE	

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen.

JAARGANG 18 Nr. 3 maart 1989

VOOR DE INHOUDSTAFEL VAN DIT NUMMER, ZIE DE LAATSTE BLADZIJDE.

MAART - ACTIVITEITEN

A. Wij herinneren er onze leden en belangstellenden aan dat wij op zaterdag 11 maart 1989 om 14u30 samenkomen voor een dubbele wandelvoordracht. Wij bezoeken de BEIAARD VAN OOSTENDE onder leiding van mevrouw Anita DESPORT en het ENSORMUSEUM onder leiding van de heer Norbert HOSTYN. Deze activiteit werd uitvoerig aangekondigd in het februarinumnummer.

B. TWEDE MAART - ACTIVITEIT

De Kamer voor Handel en Nijverheid, in samenwerking met de Oostendse Heemkring "De Plate" hebben de eer en het genoegen hun leden en belangstellenden uit te nodigen tot een avondvoordracht die doorgaat

op donderdag 16 maart 1989 om 20u30

in de Conferentiezaal van HUIZE LOUISE-MARIE, Langestraat 69, Oostende.

Onderwerp : DE GESCHIEDENIS VAN DE OOSTENDSE HANDELSKAMER

De spreker : de heer Dirk METSU

De Oostendse Kamer voor Handel en Nijverheid bestaat reeds meer dan 185 jaar. Ondanks haar rijk historisch verleden leven bij het grote publiek nog vele vragen over de rol en de betekenis die de Kamer in deze lange periode heeft vervuld.

Waarom werden de Handelskamers opgericht ? Wie in Oostende was hierbij betrokken ? Welke zakelijke belangen staken hierachter ? Wat hebben ze bereikt ?

In een poging om hierop een antwoord te geven werd in 1983, door de heer Dirk METSU, een licenciate-verhandeling geschreven met als titel "De Kamers van Koophandel van Oostende 1803-1914, de evolutie van een drukkingsgroep". Vanavond geeft de heer METSU ons een uiteenzetting met de resultaten van zijn onderzoek.

In zijn uiteenzetting zal de heer Dirk METSU niet enkel de geschiedenis van de Handelskamer schetsen. Meer nog, via de

evolutie van de Kamer als economische drukkingsgroep, krijgen wij een spiegelbeeld van bepaalde ontwikkelingen die zich in het 19de eeuwse Oostende hebben voorgedaan.

Centraal hierbij staat de strijd tussen Oostende en Zeebrugge om nieuwe haveninstallaties. Dit alles gesitueerd tegen de achtergrond van het groeiend economisch belang van de toeristische industrie in Oostende en de weerslag hiervan op de activiteit in de handelshaven.

In menig opzicht een boeiende avondvoordracht, die we aan onze leden warm aanbevelen. Iedereen is welkom en de inkom is gratis, en na de voordracht kan bij een glas, aan goedkope prijs, even nagekaart worden. Elk zegge het voort.

C. DERDE MAART - ACTIVITEIT

De Oostendse Heemkring "De Plate" heeft de eer en het genoegen zijn leden en belangstellenden uit te nodigen tot een avondvoordracht met dia's en muzikale omlijsting die doorgaat

op donderdag 30 maart 1989 om 20u30

in de conferentiezaal van de V.V.F. Oostende, Dr. Colenstraat 6, Oostende.

Onderwerp : ALBERT LINGIER, alias BERTINO, of leven en werk van een Oostends volksfiguur

De spreekster : mejuffrouw Ann DECORTE

Albert LINGIER (1915-1969), volkszanger, gelegenhedsdichter en revueschrijver, is een weinig bekende figuur. Toch kunnen we via een bespreking van hem als volksentertainer, een kijk bieden op het amusementsleven in Oostende tussen 1940-1960. Vooral als de liedjeszanger Bertino was hij een graaggeziene gast om sfeer te brengen op feesten en bonte avonden.

Het gebeurt niet alle dagen dat wij in onze kring een dame tellen : Magda Cafmeyer (+), Maria Vlamynck, Cecile Baeteman. Stuk voor stuk stonden ze "hun mannetje". Vandaag hebben wij het genoegen U mejuffrouw Ann DECORTE voor te stellen.

Ann DECORTE (° 1966) is studente aan de V.U.B. Zij volgt er de licentie Vrijetijdsmanagement toerisme. In 1988 behaalde ze aan de K.U. Leuven de graad van licentiaat in de Germaanse filologie met een eindwerk over de Oostendse volksfiguur Bertino.

De meeste van onze leden hebben Bertino nog gekend en herinneren zich voornamelijk zijn liedje van "Oostende oender waoter", maar er is meer dan dat. Ann DECORTE zal ons dat vanavond uit de doeken doen.

Dit wordt een echte Oostendse avond die U in geen geval moogt missen. Zoals steeds is de toegang vrij en kosteloos, ook voor niet-leden. Elke zegge het voort.

J.B. DREESEN

THEMATENTOONSTELLING : DE GEDECOREERDE DOOD

Het tweede Vacitaanse Concilie, in 1962, luidde een drastische verandering in bij, ondermeer, de uitvaart. Het is allemaal minder "gedecoreerd" geworden. Teneinde U nog een beeld te geven van de vele vormen die vroeger bij een uitvaart in gebruik waren organiseerden wij hierover een thematentoonstelling.

Door de medewerking van de verschillende parochies in Oostende kunnen wij een reeks voorwerpen tonen die reeds sedert lange jaren opgeborgen werden.

De tentoonstelling opent op vrijdag 10 maart 1989 en loopt tot in de maand september op de normaal voorziene openingsdagen en uren.

J.B. DREESEN

"MONDELINGE" GESCHIEDENIS EN LOKALE GESCHIEDSCHRIJVING

Als het kan, beperkt men zich heden ten dage qua bronnenmateriaal niet louter meer tot gegevens, tot ons gekomen in de vorm van schrift. Neen, ook "mondellinge" getuigenissen, afgenomen in een interview, kunnen dankbaar en verantwoord geïntegreerd worden in een historische studie !

Wij stellen enkele nuttige boeken aan de geïnteresseerde leek voor :

W.K. BAUM : Oral History for the local historical society (1981, 64 blz.)--- ca. 350 ₣.

Hoe kan men het gebruik van de mondelinge geschiedschrijving op lokaal vlak planmatig aanwenden ? Een praktische gids over de voorbereiding van een oral-history-projekt, de interview-technieken, de technische middelen, de deontologie, methoden om de interviews te bewaren,...

Brad JOLLY : Vidotaping Local History (1982, 140 blz. + diagr.)--- ca. 600 ₣.

Dit boek biedt basis-instructies in het gebruik van de video. Het vertelt hoe te werk te gaan en het verschil met film; het legt de mogelijkheden uit van verschillende technieken en methoden, en wat te gebruiken in verschillende situaties. Hoe kan men video aanwenden bij interviews. Hoe kan men video aanwenden ten behoeve van derden, en hoe legt men een video-archief aan. Alhoewel de videomarkt snel verandert, blijven de principes geldig en blijft dit boek een basis.

Mocht uw interesse gewekt zijn, dan wendt men zich bij voorkeur tot de "Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie" (V.V.I.A.), Postbus 30, Postkantoor Maria-Hendrikaplein, 9000 Gent (tel. 056/35.91.02; bankrekening 068-0694290-88).

E. SMISSAERT

B E Z O E K T O N S H E E M M U S E U M

OPEN iedere ZATERDAG van 10u tot 12u
15u tot 17u

LEDEN GRATIS TOEGANG

DE ONTMIJNING VAN ONZE KUST (1944-1949)

door J.B. DREESEN

Gebruikte afkortingen

B.Y.M.S.	British Yard Mine Sweeper. Houten mijnenvegers van Amerikaans model, tijdens de laatste wereldoorlog, op Britse werven gebouwd.
H.M.S.	His Majesty Service. In dienst van Zijne Majesteit. de Royal Navy.
J.U.88.	Junker 88. Duits militair vliegtuig tijdens W.O. II.
Kernot	Loodsboot P. 16, die in 1940, na veel omzwervingen, in Engeland geraakte en daar werd herbouwd als een patroeljevaartuig dat herdoopt werd tot KERNOT. Het is praktisch gans de tweede wereldoorlog bemand geweest door Belgen van de Belgische sectie van de Royal Navy.
M.M.S.	Motor Mine Sweeper. Houten mijnenvegers van Brits model gebouwd en gebruikt tijdens W.O. II.
M.T.B.	Motor Torpedo Boat. Motortorpedoboot van Engels model met twee lanceerinrichtingen, gebruikt in de laatste wereldoorlog.
Rommel-asperges	Schuin op het strand ingeplante boomstammen waarvan de top voorzien was van een, naar zee gerichte, 280 mm granaat, met aangepaste ontstekingskop.
S.L.B.	Staatsloodsboot ook soms Stoomloodsboot. Gebruikelijke benaming van de op onze kust gebruikte loodsboten vóór W.O. II.
T.N.T.	Trinitrotoluol. Militaire springstof.

De aanzet

In september 1944, bij de bevrijding van Oostende, had de Naval Party 1733 zijn hoofdkwartier geïnstalleerd in het Hotel du Littoral te Oostende.

De opdracht van deze Naval Party bestond erin het vaarwater dat toegang gaf tot de Oostendse haven, vrij te maken, opdat mensen en materiaal met bestemming voor het front konden ontscheept worden.

Antwerpen was, dank zij de tussenkomst van het gewapend verzet, intact in de handen van de geallieerden gevallen. Maar doordat de Duitsers de Schelde gemijnd hadden en Walcheren bezet hielden was er geen toegang tot de haven van Antwerpen.

De haven van Zeebrugge werd eerst de 3e november bevrijd, al de haveninstallaties waren vernield en de geul verzand en gemijnd.

Hierdoor werd Oostende de belangrijkste aanvoerhaven voor de geallieerden.

Een kleine ontmijningsploeg van H.M.S. Vernon (de ontmijningsdienst van de Royal Navy) in Portsmouth hield zich op onze kust bezig met het ontmijnen en buitenwerking stellen van alle springstoffen die aanspoelden, blootkwamen of gevonden werden.

De Port Party klaarde in een minimum van tijd, 14 wrakken die in de haven van Oostende gezonken lagen. Twee dagen nadat ze hun werkzaamheden begonnen waren konden de eerste schepen de haven binnenvaren.

Op 5 oktober 1944 kwam de Belgische 118de flottilje mijnenvegers, tot dan werkzaam op de Engelse oostkust, de haven van Oostende binnenvaren. Zij voegden zich bij de 5 andere flottiljes M.M.S. en B.Y.M.S. mijnenvegers, om eerst het vaarwater naar Walcheren vrij te maken en daarna dit van de Schelde.

Op 25 oktober 1944 kwam de "Kernot" Oostende binnen om vanaf de 26ste van dezelfde maand de loodsdiensdienst voor onze kust te hervatten.

Op 27 en 28 oktober 1944 verzamelde men in Oostende de troepen die op 1 november 1944 de aanval en landing op Walcheren zouden doen. In het zog van de landingstroepen volgden de mijnenvegers en ontmiijnersploegen die vanaf 7 november 1944 naar Antwerpen begonnen op te werken.

Op 28 november kwam het eerste convooi op de rede van Vlissingen toe en zette koers, voorafgegaan door een flottilje Belgische mijnenvegers, naar Antwerpen. Het werk op de Schelde was echter nog niet gedaan want tot 23 januari 1945 losten de J.U.88. nog een reeks mijnen in de Schelde.

Op 14 februari 1945 zou een geweldige brand in de haven van Oostende 12 Engelse en Canadese M.I.B.'s vernietigen.

Op 20 mei 1945 adresseerde de Engelse admiraliteit zijn afscheidsmessage aan de Belgen die in de Royal Navy dienden.

Op 20 juli 1945 informeerde de Admiraliteit de Belgische regering dat aan België de volgende te ontmiijnen sector werd toegewezen : vanaf de kust van Walcheren in positie 51 32N 02 35E naar de Belgische-Franse grens in positie 51 08N 02 35E.

Dank zij de Duitse documenten kende men het aantal mijnen die in deze zone lagen :

- 205 contactmijnen
- 1986 magnetische, accoustische en drukmijnen
- 1035 katymijnen

Hierbij dienden nog gerekend te worden de ontelbare "Rommel-asperges" die op de stranden stonden opgesteld.

Op 27 juli 1945 werden de M.M.S. mijnenvegers van de 118de flottilje volledig aan de Belgen overgedragen. Deze vaartuigen werden vanaf april 1946 ingezet om het mijnenveld dat tussen Oostende en de Franse grens lag te klaren.

Op 9 november 1945 eindigde de wederzijdse hulp tussen Engeland en België.

Het Belgisch personeel bij de Royal Navy kwam stelselmatig terug naar Oostende waar een bemanningsdepot werd ingericht. Dit was de aanloop tot het oprichten van de Zeemacht, die op 1 februari 1946 gesticht werd.

De ontmiijning van de haven van Zeebrugge, het strand en de duinen

Een ploeg van 7 vrijwilligers van de Zeemacht onder leiding van Luitenant DECROP nam op 24 maart 1946 over van de Engelse ontmiijningsploeg en begon, zonder de minste opleiding, aan het ontmiijnen

van de haven van Zeebrugge. Het resultaat was goed want hun werk, samen met de baggerwerken, leidden er toe dat in augustus 1946 het eerste schip de haven van Zeebrugge binnen liep.

Vanaf 15 april werd een officier en 3 matrozen vrijwilligers naar Nederland gezonden voor een opleiding duiker-ontmijner, terwijl de oorspronkelijke ploeg bleef verder werken in Zeebrugge.

De procedure, die ze gebruikten, bestond erin om de 15 meter, in de gemijnde zone, een explosieve lading van ongeveer 150 kg. te laten ontploffen. Dit gebeurde telkens bij hoog water. De tussentijden werden gebruikt om ladingen aan te brengen en klaar te maken. Elke lading werd voorzien van een eind touw en een blok hout. Dit liet toe de lading te recupereren ingeval van niet-ontploffing.

Het eerste resultaat van deze werkzaamheden was dat een vaargeul vrijgemaakt werd tegen 16 augustus 1946.

De "ESSEX FERRY" was het eerste schip dat op deze datum de sluisen van Zeebrugge binnenvoer.

De ploeg ging echter verder met haar werk tot de volledige haven van Zeebrugge mijnenvrij was gemaakt. Het einddoel was bereikt in oktober 1948.

Meer dan 1000 ladingen T.N.T., variërende tussen 135 en 268 kg., werden in die twee jaar gebruikt.

Ondertussen bleef echter ook de ontminning van strand en duinen een acuut probleem. Bovendien waren er de vele gevaarlijke tuigen die door de vissers in hun netten werden opgehaald en binnengebracht. Doordat dit meestal maritieme typen van mijnen waren, konden de ontminningsdiensten van het landleger, ondanks hun inzet, er niet altijd mee weg.

Regelmatig werd beroep gedaan op de ploeg die in Zeebrugge de haven ontmijnde, om dergelijke klusjes te klaren.

Gelukkig kwam, na enkele maanden, de in Nederland opgeleide groep meespringen in de dans.

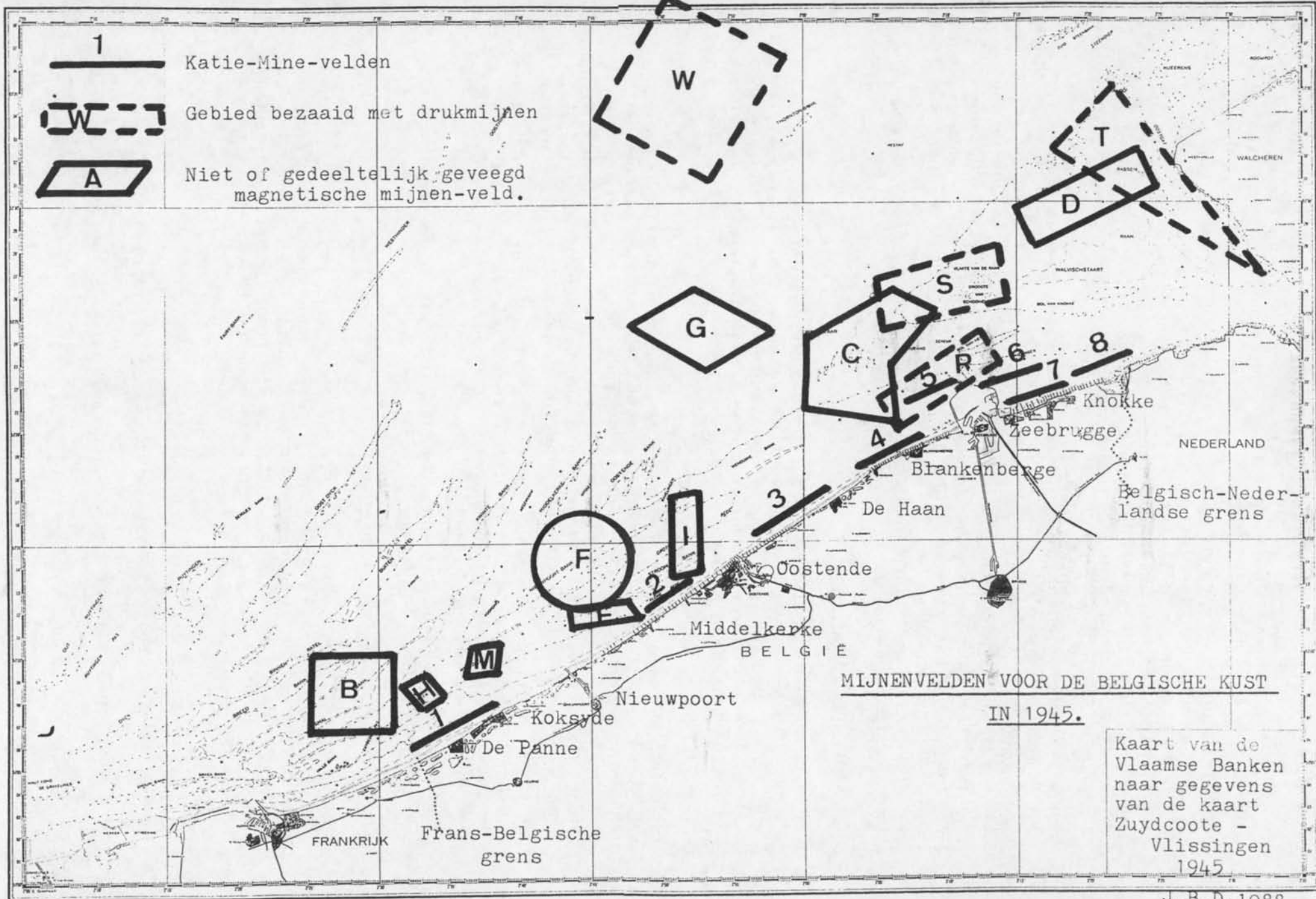
Deze ploeg zou praktisch dagelijks met kamion en materiaal erop uittrekken om aan de talrijke oproepen voor ontminning te voldoen. Hoeveel tonnen springstof er in totaal geklaard werden is moeilijk te zeggen, maar kan teruggevonden worden in de archieven van de Zeemacht.

De Katy Mine-Party

Op 29 juli 1947 gaf de Staf van de Zeemacht opdracht de kustwateren te zuiveren van een reeks anti-invasie mijnen - Katy mijnen genoemd - dit om eerst en vooral een nieuwe telefoonkabel van Engeland naar België te leggen.

De Duitsers hadden meer dan 1000 van deze mijnen in onze kustwateren gelegd als afschrikking tegen een mogelijke invasie. Een lading springstof van 25 kg. was in een betonblok gewerkt waarop een metalen driepikkel was geplaatst die aan zijn top voorzien was van een stoothoren in lood. Bij het breken van deze stoothoren ontstond er een elektrische-chemische reactie die voor de ontploffing van de lading zorgde. Op deze horen was ook een eind touw met rubberen vlotter geplaatst. Geraakte dit eind in een schroef vast dan werd de horen van op afstand omgetrokken en gebroken.

- 1 Katie-Mine-velden
- Gebied bezaaid met drukmijnen
- Niet of gedeeltelijk geveegd magnetische mijnen-veld.

MIJNENVELDEN VOOR DE BELGISCHE KUST
IN 1945.

Kaart van de
 Vlaamse Banken
 naar gegevens
 van de kaart
 Zuydcoote -
 Vlissingen
 1945

De ploeg voor deze operatie bestond uit één officier, twee onderofficieren en 20 matrozen. Met acht Noorse vletten en een afgedankte Duitse "sturmbot" voorzien van een buitenboordmotor, ging deze ploeg aan het werk.

Het procedé was eenvoudig maar efficiënt. Met stroom mee werd tussen twee geroeide vletten een met oude bakstenen verzwaarde lijn over de bodem gesleept. Werd iets angevist, dan kwamen de vletten bij elkaar. Een duiker, aangebracht met de "sturmbot", ging kijken of hij met een mijn te doen had. Zo ja, dan plaatste hij er een springlading op die dan vanop afstand tot ontploffing werd gebracht.

Op deze wijze werden in drie jaar, 1947, 1948, 1949 de kust van Katy-mijnen gezuiverd.

Een paar van deze Katy-mijnenvelden lagen te ver in zee om ze met vletten te bewerken. Hiervoor werd dan een Frans procedé gebruikt. Een zware ankerketting werd tussen twee kleine sleepboten over de zeebodem gesleept. Op die manier werden de mijnen tot ontploffing gebracht of uit elkaar getrokken. Met deze methode werden de twee mijnenvelden vóór Zeebrugge gedaan. Ook dit werk werd in 1949 beëindigd.

De Wrakkenopruimdienst

Er bleven in de vaarwaters voor onze kust nog een paar wrakken liggen die een gevaar waren voor de scheepvaart. In de helft van 1948 kreeg de Zeemacht de opdracht deze wrakken te ruimen. Een nieuwe ploeg werd gevormd die een oude loodsboot, de S.L.B. 19 ter beschikking kreeg.

De ploeg procedeerde als volgt :

Men ging na waar en hoe het wrak lag. Eens gelocaliseerd werd op enkele meters van de romp een reeks springstofladingen van 135 kg. op een lijn uitgelegd en gelijktijdig tot ontploffing gebracht. Hierdoor ontstond een diepe put waarin het schip wegkantelde. Deze operatie werd herhaald tot het schip ver genoeg was weggezakt om geen gevaar meer voor de scheepvaart te betekenen.

De ploeg startte in het voorjaar van 1949. Het eerste wrak dat op de, hiervoren vermelde manier werd weggewerkt was dat van de "ELEFThERIA". In de zomer van 1949 werd ook nog het wrak van de "FOSCOLO" verzonken.

Daarmee eindigde de opdracht van de Zeemacht en de groep werd in september 1949 ontbonden.

De 118de flottilje Mijnenvegers

Deze flottilje bestaande uit M.M.S. 187, 188, 191, 193 en 266 werden vanaf april 1946 ingezet om de mijnenvelden voor onze kust verder af te werken. Bij de bevrijding waren hierin, bijna uitsluitend, de vaarwaters geklaard die naar de havens leidden. Tegen einde 1949 was ook het grootste gedeelte van de Vlaamse banken geveegd.

Conclusie

Tussen 1944 en 1949, 5 jaar, werd, met een minimum van inzet aan personeel en materiaal, de zee vóór onze kust, de stranden, de duinen en de havens van de kust geklaard van de gevaarlijkste

tuigen. Maar met de ontmijsing was het nog niet gedaan. Geen week ging voorbij of er kwam nog springstof bloot op strand of in de duinen of brachten vissers nog een mijn binnen.

Het grootste verlies aan mensen deed zich bij de ontmijsingsploeg van de Zeemacht voor toen, zogezeegd, het grootste gevaar geweken was. Op 10 juni 1969 vonden 6 ontmijsers in Oostduinkerke de dood bij een routineopdracht zoals ze er honderden hadden vervuld.

En zelfs nu, meer dan 40 jaar later komen er nog regelmatig springstoffen aan de oppervlakte.

Bibliografie en verwijzingen

ANRYS H. Congé pour mourir. Brussel 1975, blz. 364 tot 371 en Hoofdstuk XXVIII.

21ste ARMY GROUP. The Belgian Port of Ostend. War Office 1946. Onuitgegeven dokument in de stadsbibliotheek van Oostende.

DREESEN J.B. - Katy-Mijnparty. In Marinetijschrift NEPTUNUS nr. 3/1971 blz. 6 t/m 15.

- Motortorpedoboten vernield in de Oostendse haven. In DE PLATE, tijdschrift Oostendse Heemkring De Plate 1985 blz. 42 tot 45.

- Persoonlijke nota's.

GEVAERT F. Oostende 1944-45. Britse oorlogshaven. Jaarboek 1985 van Heemkring Ter Cuere, Bredene.

KENNETH EDWARDS, R.N. l'Operation Neptune. Parijs 1947, blz. 300, 301 en 302.

TREMPONT G. Maitre principal (e.r.). Persoonlijke nota's.

HET TRAM- EN BUSSTATION

Een klein stukje Oostende dat weldra grondig zal veranderen is het tram- en busstation. Alles wordt overdekt zodat we weldra in het droge op streekbus of tram kunnen wachten.

De huidige twee gebouwtjes verdwijnen (sloop wachtzaal voorzien voor januari 89) en worden vervangen door een T-vormig gebouw. Onderaan komen de wacht- en lokkettenzaal. Boven kantooruimten, voorzieningen voor het personeel en later een computergestuurde verkeersleiding voor de tram.

Vermoedelijk in 1990 wordt het bus- en tramstation gereorganiseerd. De sporenbundel wordt naar de helling opgeschoven zodat er meer parkeerruimte komt. In de te bouwen stelplaats zal plaats zijn voor dertig gelede trams en dertig bussen. Hierdoor zullen de "lege" kilometers tussen de stelplaats en de Nieuwpoortsesteenweg kunnen bespaard worden. Daar blijven wel de gewestelijke directie, de werkplaats en onderhoudsdiensten.

De huidige tramhelling wordt ook bruikbaar gemaakt voor de bussen naar Bredene en de Vuurtorenwijk.

Zoals je leest : een enorme verandering ! Die de oude toestand nog op de gevoelige plaat wil vastleggen, zal zich moeten haasten !

Ronny STANDAERT

OOSTENDSE AANDELEN

door Edwin LIETARD

Een Naamloze Vennootschap "SICEM" werd gesticht te Brussel vóór meester Ed. VAN HALTEREN, notaris te Brussel, op 29 september 1925 en de statuten verschenen in het B.S. op 17 oktober 1925 onder het nummer 11649.

De N.V. was gesticht voor een periode van minimum 30 jaar gerekend vanaf de stichtingsdatum.

De volledige benaming van de N.V. luidde als volgt : SOCIÉTÉ INDUSTRIELLE ET COMMERCIALE ÉLECTRO MÉCANIQUE.

De maatschappelijke zetel was gelegen te Oostende, verkooppunten en fabriekatieplaatsen werden zowel in België of in het buitenland voorzien.

Het doel van de N.V. was drievoudig :

- 1) Handeldrijven met electriciers en groothandelaren, fabrieken en tramexploitanten in binnen- en buitenland, en openbare electriciteitsdiensten.
- 2) Eventuele aankopen van bestaande fabrieken en grondstoffen en participaties nemen in bestaande uitbatingen.
- 3) De eigen fabriekatie van hoog- en laagspanningskabinnen en leidingen en tevens allerhande elektrische fabrieksbenodigdheden.

Het maatschappelijk kapitaal werd vastgelegd op 3.000.000 ₣ en was verdeeld in 6.000 kapitaalsaandelen van 500 ₣ elk, daarbij werden er nog 4.200 stichtingsaandelen aangemaakt doch zonder waardevermelding.

De verkoopvoorwaarden van deze kapitaalsaandelen werden vastgelegd als volgt : bij iedere aankoop van 10 kapitaalsaandelen van 500 ₣ werden er 7 stichtingsaandelen aan vastgekoppeld.

Bij een Buitengewone Aandeelhoudersvergadering die plaats vond op 23 april 1928, werd er besloten het maatschappelijk kapitaal te verhogen met 2.500.000 ₣, verdeeld dit maal in 1.000 bevoorrechte kapitaalsaandelen van 500 ₣. Deze kapitaalsverhoging verscheen in het B.S. op 7-8 mei 1928 onder het nummer 6565.

Bij de uitgave van deze nieuwe aandelen kregen de oude aandeelhouders de absolute voorrang bij de verkoop.

De gewone jaarlijkse aandeelhoudersvergadering werd vastgelegd op de 1ste dinsdag van december van elk jaar en dit om 11 uur in de maatschappelijke zetel.

In de statuten werd ook vermeld dat ieder aandeel recht had op 1 stem en tevens werd ook de wijze van de winstverdeling erbij verklaard.

- a) 5 % van de winst gaat naar een reservefonds.
- b) Het nodige kapitaal voor het betalen van een intrest van 8 % aan de bevoorrechte kapitaalsaandelen.
- c) Overschot van de eventuele winst :
 - 10 % waarvan 2/3 naar de administrateurs en 1/3 naar de commissarissen.
 - 55 % naar de bevoorrechte aandelen.
 - 30 % naar de kapitaalsaandelen
 - 5 % naar de stichtingsaandelen.

SOCIÉTÉ INDUSTRIELLE ET COMMERCIALE ÉLECTRO-MÉCANIQUE (S. I. C. E. M.)

SICEM,

Société Industrielle et Commerciale Electro Mécanique

SOCIÉTÉ ANONYME

constituée par acte passé devant M^e Ed. Van Halteren, notaire à Bruxelles,
le 28 septembre 1925, publié aux annexes au *Moniteur belge*,
du 17 octobre 1925 (acte n° 11649).

Statuts modifiés par acte passé devant M^e Ed. Van Halteren, notaire à Bruxelles
le 23 avril 1928, publiés aux annexes au *Moniteur belge* du 7-8 mai 1928
(acte n° 6565).

SIÈGE SOCIAL : OSTENDE

Capital social : 5,500,000 francs
divisé en 6,000 actions de capital de 500 francs chacune
et 10,000 actions privilégiées de 250 francs chacune.
Il a été créé, en outre, 4,200 parts de fondateur sans désignation de valeur.

Action privilégiée de 250 fr.

AU PORTEUR

Un Administrateur,

Un Administrateur,

W. Lenoir

W. Lenoir

De aandelen werden allen gedrukt in de Imp. Industrielle & Financière (S.A.) 4, Rue de Berlaimont, Bruxelles.

Beschrijving van de aandelen :

- 1) Action de capital de 500 Fr. Veld van dit aandeel is van een lichtgele kleur. 30 koepons lopende van 1925-1926 tot en met 1954-1955.
- 2) Action privilégiée (bevoorrecht) de 250 Fr. Veld van dit aandeel is van een lichtgroene kleur. 30 koepons (1ste is ongeldig gemaakt bij het drukken) lopende van de jaren 1927-1928 tot en met 1956-1957.

DE BIBLIOTHEEK VAN HET GEMEENTEKREDIET VAN BELGIË,
ALSOOK DE BIBLIOGRAFIE VAN DE REGIONALE GESCHIEDENIS VAN BELGIË

Bedoelde bibliotheek is gehuisvest te Brussel in het gebouw van het Gemeentekrediet, gelegen aan de Pachecolaan 44. Ze telt meer dan 10.000 monografieën en meer dan 800 tijdschriften die handelen over de lokale geschiedenis, zowel over het heden als over het verleden van onze streken.

De tijdschriften worden systematisch geëxcerpeerd op naam van de auteur van de bijdrage, de behandelde gemeente en het onderwerp. Zodoende telt het fichebestand momenteel iets meer dan 200.000 eenheden, waarin elke vorser die geïnteresseerd is in de lokale geschiedenis inzage kan krijgen.

Verder is een verzameling van ongeveer 50.000 oude postkaarten voorhanden. Zonder een belangrijke verzameling van oude en moderne geografische kaarten onvermeld te laten, waaronder met de hand getekende plans van onze steden en versterkingen, in de 17de eeuw gebouwd door de ingenieurs van VAUBAN.

De bibliotheek van het Gemeentekrediet verheugt zich eveneens in het bezit van een belangwekkend geheel van "porcelein"-kaarten en "bonnen" die uitgereikt werden door de gemeenten.

Wat de "bibliografie van de regionale geschiedenis van België" aangaat, die wordt sedert lange tijd, onverdroten en met grote ijver, door de vele geschied- en heemkundige kringen voor hun rekening genomen.

Dank zij de manier van werken in het Gemeentekrediet bij het tot stand brengen van het depot, de centralisatie en het exciperen van monografieën en tijdschriften sedert de Tweede Wereldoorlog, heeft men thans de beschikking over een quasi volledige lopende bibliografie wat betreft de regionale geschiedenis !

Mocht u bij gelegenheid in het hartje van onze hoofdstad verwijlen, loop dan eens aan.

Emiel SMISSAERT

Nota van de redactie

Het Gemeentekrediet is uiteraard ook geabonneerd op "De Plate", tijdschrift van onze Heemkring, en bestelt regelmatig publicaties die door onze kring te koop worden aangeboden.

DE ONTVANGER VAN BELASTINGEN WOONT IN EEN HOVENIERSHUIS

door J.G. DE BROUWERE

De ontvanger van belastingen is een voornaam ambtenaar. Wanneer hij ergens aangesteld wordt, moet hij daar ook gaan wonen, en wel in een deftig huis. Dat is nu zo, dat was ook zo tijdens het "ancien régime".

Toen begin maart 1743 "de heer Jacques Joseph Bossart ontvanger van haere Maj^{ts} inkomende ende vuytgaende reghten binnen dese stadt" benoemd werd, zocht hij een fatsoenlijke woning te Oostende. En hij vond er geen : de stad was vol bewoond, en midden in de vestingen, niet voor uitbreiding vatbaar. Toch kwam er een oplossing. Wié die oplossing vond is niet duidelijk : wellicht waren het de vrij billanderlieden, - ze deden alleszins héél plechtig.

Het ambacht bezat een gildhuis met een pleintje ervoor, een tuin met een hoveniershuis aan de achterkant. Om een of andere reden stond het hoveniershuis leeg, en het werd als woonst aan J.J. BOSSART aangeboden.

BOSSART was allicht gelukkig, dat hij tenslotte toch een thuis in Oostende had, en op 27 maart 1743 werd de pachtovereenkomst ondertekend, en wel vóór notaris Philip RYCX. Namens het ambacht der vrij billanderlieden (of vrije schippers) traden veel mensen op : Adriaen ASSEMAN, "deken van den ambaght", Joannes DIRICX samen met Joannes DE SORGHEN en Joannes VAN DE STEENE als zorgers, tenslotte Jacobus ASSEMAN en Jacobus POODTS, beiden "oud dekens vanden selven ambachte". Er waren ook twee getuigen : de notaris-klerken Joannes DE KNUYT en Philip RYCX de jonge.

Het kontrakt omvat een pachtovereenkomst, die modern aandoet : het is een pacht op drie-zes-negen jaar. Maar telkens drie maand vóór afloop van een termijn, moet J.J. BOSSART laten weten, of hij nog blijven zal, voor een nieuwe termijn van drie jaar. De pachtprijs werd vastgesteld op 28 gulden per jaar, ingaande op 1 april 1743. Mocht de Overheid echter J.J. BOSSART midden in een jaar verplaatsen, dan zal de pachter slechts "moeten betaelen alleenlyck naer rato vanden versgenen tydt".

Natuurlijk moet BOSSART de "plantagien" betalen, die op de tuin staan, en dit na schatting; wat het ambacht ook zal doen, wanneer BOSSART het hoveniershuis verlaat. Wat insluit, dat hij het tuintje niet braak mag lagen liggen.

Maar in de tuin, - noch in het hoveniershuis, - is er een waterput. Daarom zal "den Comparant paghter mogen water haelen vuyt den steenput op de platse van het schippershuys". Maar om die steenput te bereiken, moet BOSSART dwars door het schippers- of gildhuis lopen. Daarom zal hij maar mogen water putten "als den ambaght niet en sal vergadert syn", zodat de heerschappen niet in hun samenkomst gestoord worden.

Iedereen ging akkoord met de voorgestelde overeenkomst, en allen tekenden, de een wat zwieriger dan de ander.

Dat staat alles nauwkeurig beschreven in de minuten van notaris publicus Philippus RYCX. Zie Brugge, Rijksarchief. Notariaat. Fonds VAN CAILLIE. Depot 1941, register nr. 34, akte nr. 31.

door Norbert HOSTYN

De "Société Euterpe" was de voorloper van de Oostendse Stadsharmonie. Het was allicht het oudste niet-militaire harmoniegezelschap van de stad, de ensembles van de Retorianen en de Schuttersgilden buiten beschouwing gelaten.

"Euterpe" werd gesticht door ondermeer de reders Emile CORNELIS, M. VAN DEN BROUCKE en door de bankier Alexix LANZWEERT die haar voorzitter werd. VAN DEN BROUCKE zou later LANZWEERT in de functie opvolgen.

De stichting van "Euterpe" gebeurde in 1850, kort na de oprichting van de muziekschool dus. Het ene vulde het andere uiteraard goed aan. De muziekschool stoomde heel wat jonge elementen klaar voor de "Société Euterpe".

Op zondag 13 januari 1856 gaf "Euterpe" een concert met bal in hun lokaal "Sint-Sebastiaan" (Feuille d'Ostende, 13 januari 1856).

Onder de bezielende leiding van dirigent Charles DESMET kende "Euterpe" een langzame maar gestage opgang.

Op 22 november 1891 vierde "Euterpe" feest rondom hun nieuw vaandel (1). Kort nadien maakte de maatschappij een zware crisis door: de discipline raakte zoek, het absentisme tijdens de repetities vierde hoogtij en bij gebrek aan spelende leden kon er tijdens de zomermaanden niet behoorlijk opgetreden worden. Voorzitter Emile DE BREYNE, vicevoorzitter VERHAEGHE-BAELE en dirigent Ernest PIERKOT zagen dit met lege ogen aan.

Dit bleef zo duren tot in 1896. Toen deed de bestuurscommissie een beroep op Ernest DE TAEYE, leraar hobo, fagot & saxofoon aan het Stedelijk Muziekconservatorium, om de scheefgegroeide situatie recht te trekken.

DE TAEYE had zijn opleiding als hoboïst genoten bij Jules LEBERT aan het Gentse conservatorium. Hij componeerde ondermeer een "Serenade voor Engelse hoorn" waarvan "De Plate" het manuscript bezit.

Ernest DE TAEYE wist wat van hem verwacht werd en in korte tijd hielp hij "Euterpe" erboven op. Tijdens het Sinte-Ceciliafeest van 1896 pronkten zijn muzikanten al met nieuwe uniformen en dito kepis. Een commemoratieve penning werd geslagen om dit heuglijk feit te herdenken. Een foto vereeuwigde de leden van de groep. (2).

Onder leiding van de onvermoeibare DE TAEYE was "Euterpe" actiever dan ooit: talloze concerten in de stad; Wapenplein, Kursaal....

In maart 1898 diende het bestuur van de "Société Euterpe" een verzoekschrift in bij het Oostendse stadsbestuur om erkend te worden als de officiële Stadsharmonie. Dat gebeurde in 1904. In 1954 werd "Euterpe" heringericht, maar na enkele jaren bloedde de maatschappij dood.

(1) Zie : E. LIETARD, Oostendse numismatiek, tijdschrift De Plate, 16e jg., blz. 87/72.

(2) Zie : Y. VYNCKE, Oostende in Oude Prentkaarten, deel 1, blz. 143.

door Ann CASIER

AUGUSTE WIEGAND

Werd eerder reeds door N. HOSTYN besproken. (**)

LÉANDRE VILAIN

Léandre VILAIN werd geboren te Trazegnies op 26 februari 1866 als zoon van Léandre-Ghislain, opzichter in de koolmijnen te Courcelles en van Marie-Thérèse SEBAUT (1). In een geromanceerd verhaaltje vertelt VAN PAMEL dat de kasteelheer van Trazegnies er bij vader VILAIN op aandrang zijn zoon orgel te laten studeren (2). Volgens een andere versie zou het een prins van het geslacht d'ARENBERG zijn op wiens aanraden Léandre de orgelstudie begon. Waarschijnlijk gepatroneerd door ARENBERG, trok VILAIN naar Mechelen waar hij bij J.N. LEMMENS, aan diens instituut, orgel studeerde. Op een communiefeest van het zoontje d'ARENBERG, te Heverlee, zou VILAIN voor het eerst publiek opgetreden hebben. Hij combineerde zijn studie te Mechelen met een bescheiden betrekking als organist te Leuven bij de Josephieten (3). Na de dood van LEMMENS (1881) kwam VILAIN te Brussel terecht waar hij bij A. MAILLY les volgde aan het conservatorium. Daar behaalde hij op 9 juli 1889 zijn virtuositeitsdiploma orgel met onderscheiding. In 1886 onderscheidde hij zich reeds op het orgelexamen met een concertstuk van THIELE en in 1887, op 21-jarige leeftijd, werd hij laureaat harmonie (4).

Op 3 maart 1890 volgde hij in de Sint Petrus- en Pauluskerk van Oostende de organist WIEGAND op, die naar Sydney vertrokken was (5). Het jaar daarop werd hij ook Kursaalorganist. De periode tussen A. WIEGAND en L. VILAIN werd overbrugd door een zekere LACROIX.

Een der eerste recitals waarvan het programma in Echo d'Ostende vermeld stond was dat van 13 mei 1892 :

1. Thème et variations	Hesse
2. a. Allegro en la	Lefébure
b. Bénédiction nuptiale	R. de Vilbac
3. Prélude & fuga in re klein	J.S. Bach
4. Sérénade espagnole	Lefébure
5. Finale in re	J.N. Lemmens

Hij muntte uit door speltechniek, zijn kennis van het orgel en zijn artistiek enthousiasme. Hij kon het scepticisme dat tegenover het orgel bestond doorbreken : het orgel was niet meer uitsluitend een kerkinstrument, het kon evengoed profane gevoelens uitdrukken, want VILAIN kon gewone, volkse melodieën brengen, zoals "Stances" van FLÉGIER (6). VILAIN was ook een zeer groot Bach-bewonderaar en kende het orgel-oeuvre van BACH helemaal (7).

Op 3 juli 1891 trad hij als solist op in een gemend concert voor orgel en symfonieorkest :

(*) Over het orgel, ingehuldigd in 1888, zie "De Plate", 16e jg., 1987, blz. 154

(**) Zie "De Plate", 11e jg., 1982, blz. 191.

1. Ouverture de la Muette
de Portici	D. Auber
2. Stances (orgel)	Flégier
3. Fantaisie sur des motifs
de Mireille	Borelli
4. a. Simple aveu	Thomé
b. Fanfare	J.N. Lemmens
5. Les Bergers Watteau, air
de danse	Gregh

De Antwerpse krant l'Orchestre schreef over VILAIN als "een talentvol artist die Wiegand waardig kon vervangen" (8). Bijna dagelijks bracht VILAIN een orgelrecital, afgewisseld met zo nu en dan een orgel- en symfonieconcert of zelfs orgel- en harmonieconcert. In juni 1894 was het Kursaal volop met zijn akoestische problemen aan het worstelen. Toen werd de oude kiosk afgebroken en een groot balkon geplaatst dat aansloot bij het orgel dat nu twee meter verplaatst werd (9). Verder werden nog enkele kleine veranderingen aan het orgel aangebracht (10).

In juni 1897 werd het nieuwe orgel van de Sint Petrus- en Pauluskerk ingewijd. Het inspelen zou gebeuren door Ch. M. WIDOR, organist aan de St-Sulpice te Parijs, doch op het laatste ogenblik liet WIDOR het afweten en VILAIN nam zijn taak over. Hij voerde er werken van J.S. BACH en Ch. M. WIDOR uit (11).

Regelmatig bracht hij eigen composities. Zo ging zijn "Marche funèbre" voor koor, orkest en orgel in première in het Kursaal op zondag 1 september 1895 (12). De organistenbond van West-Vlaanderen gaf in 1895 een "Treurmarsch" uit van VILAIN, deze was waarschijnlijk een versie voor orgelsolo van de "Marche funèbre". De titelpagina zag er als volgt uit (13) :

Voor God, voor Vlaanderen en de Kunste
Treurmarsch
van
Leander Vilain
orgelist van de Sint Pieterskerk te Oostende
uit achting en dankbaarheid opgedragen
aan
zijn gewezen leeraar mr. Alphonse Mailly
uitgegeven door
den orgelistenbond van West-Vlaanderen
1895
er is aan de wet voldaan
geteekend en gedrukt bij
Breitkopf en Hartel te Leipzig

Daar VILAIN bevriend was met de Parijse organist Ch. M. WIDOR, kon hij deze ertoe overhalen hier in het Kursaal te komen optreden. WIDOR dirigeerde er toen zijn eigen orkestwerken en bracht delen uit eigen orgelsymfonieën. Hij dedicaceerde bij die gelegenheid één van zijn partituren aan L. VILAIN, die uit bewondering voor deze organist zijn villa aan de Van Iseghemlaan tot "Villa Widor" doopte (14).

In 1897 ging VILAIN op concerttournee naar Groot-Brittannië, waar hij niet alleen op de orgels van Cristal Palace, maar ook op deze van Bedford, Rugby en Bradford speelde. In deze laatste

gaf hij vier recitals, veertig werken in totaal en speelde alles uit het hoofd. De Bradfordshire Standard bracht zeer lovende kritiek (15). In Groningen speelde hij op 30 september 1897 de nieuwe orgels van de Friese hoofdstad in (16). Soms wijdde VILAIN een orgelauditie aan één bepaalde componist, zoals aan César FRANCK, Eugène GIGOUT of Théodore DUBOIS (17).

Op 6 mei gaf VILAIN dan een concert in de Ste-Cecilia-academie te Rome. Hij bracht er BACH en WIDOR, met heel wat succes (18). Zo werd hij op 13 mei 1899 uitgenodigd om de nieuwe orgels van de H. Maria en St-Charles van Aghakerk te gaan inspelen te Algiers en hetzelfde seizoen nam hij ook nog te Marseille zijn plaats aan het orgel in, waar hij concerten gaf voor de "Association Artistique". Marseille werd een stad die hij nog geregeld zou aandoen op zijn concerttournees. Ook het grote orgel van de St-Andrékerk te Grenoble bespeelde hij en kreeg er felecitaties van Th. DUBOIS, directeur van het conservatorium van Parijs (19).

- (1) N. HOSTYN, art. Vilain, Léandre, organist, toondichter en leraar orgel in Nationaal Biografisch woordenboek, dl. 9, Brussel, 1981, kol. 819.
- (2) G. VAN PAMEL, De organist Léandre Vilain, in Ons Volk ontwaakt, 1926, p. 148.
- (3) N. HOSTYN, De orgelkunstenaar Léandre Vilain (1866-1945), in Ostendiana, dl. 4, Oostende, 1982, p. 40.
- (4) E. GREGOIR, Deuxième complément et supplément au volume : les artistes musiciens belges au XIXième siècle, Brussel-Parijs, 1890, p. 239.
- (5) N. HOSTYN, Ibid.. E. GREGOIR, stelt als jaartal waarop Vilain naar Oostende komt 1889 voorop.
- (6) S.O., 31.05.1891 en E.O., 05.07.1891.
- (7) S.O., 23.07.1898.
- (8) E.O., 18.06.1893.
- (9) S.O., 09.06.1894.
- (10) S.O., 24.06.1894.
- (11) S.O., 08.06.1897.
- (12) F.O., 08.09.1895.
- (13) N. HOSTYN, De orgelkunstenaar Léandre Vilain (1866-1945), in Ostendiana, dl. 4, Oostende, 1982, p. 43.
- (14) N. HOSTYN, Ibid.
- (15) S.O., 09.07.1897.
- (16) S.O., 30.09.1897.
- (17) E.O., 10.05.1898; 17.05.1898 en S.O., 28.06.1898.
- (18) S.O., 14.05.1899.
- (19) S.O., 28.05.1899.

(vervolgt)

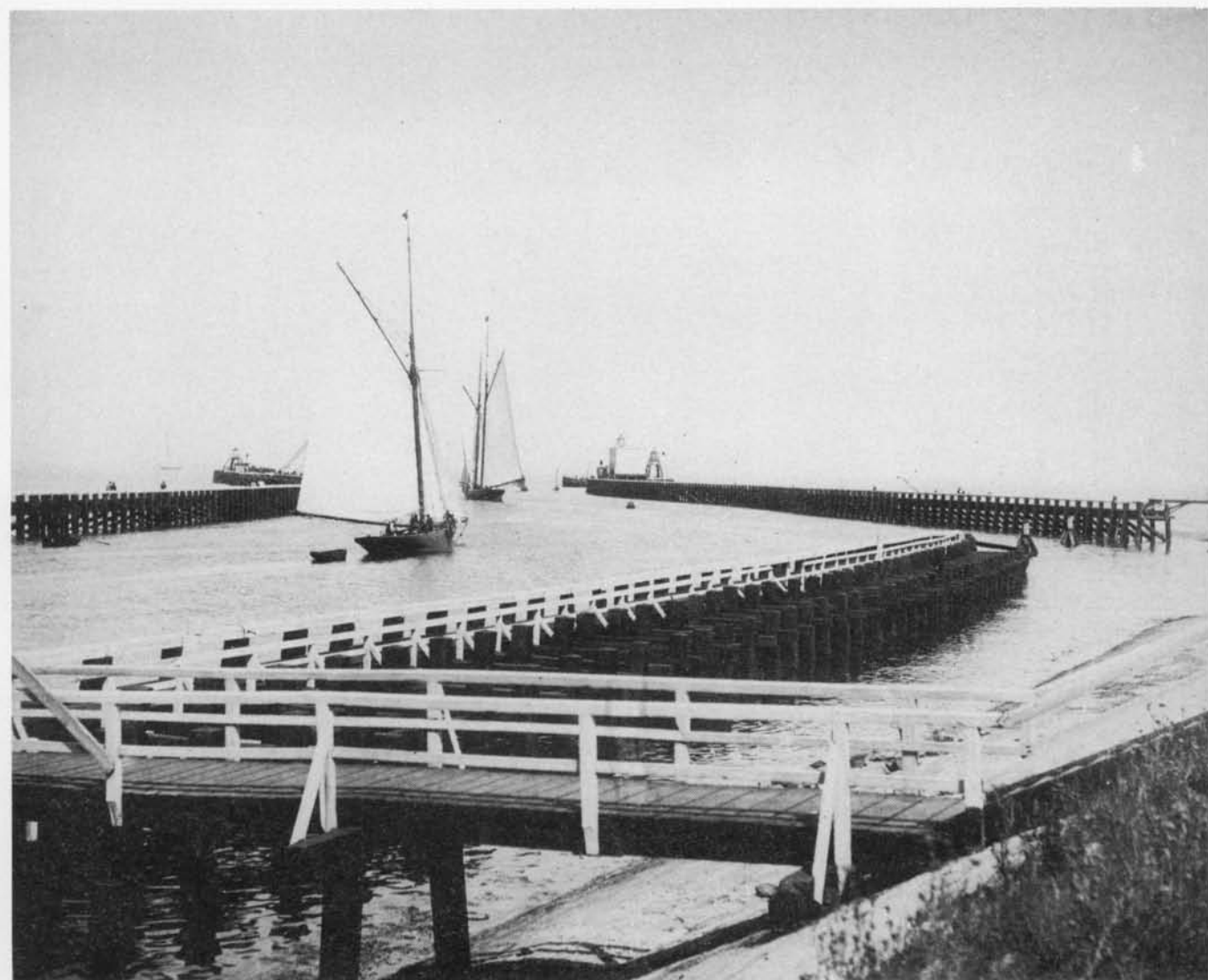
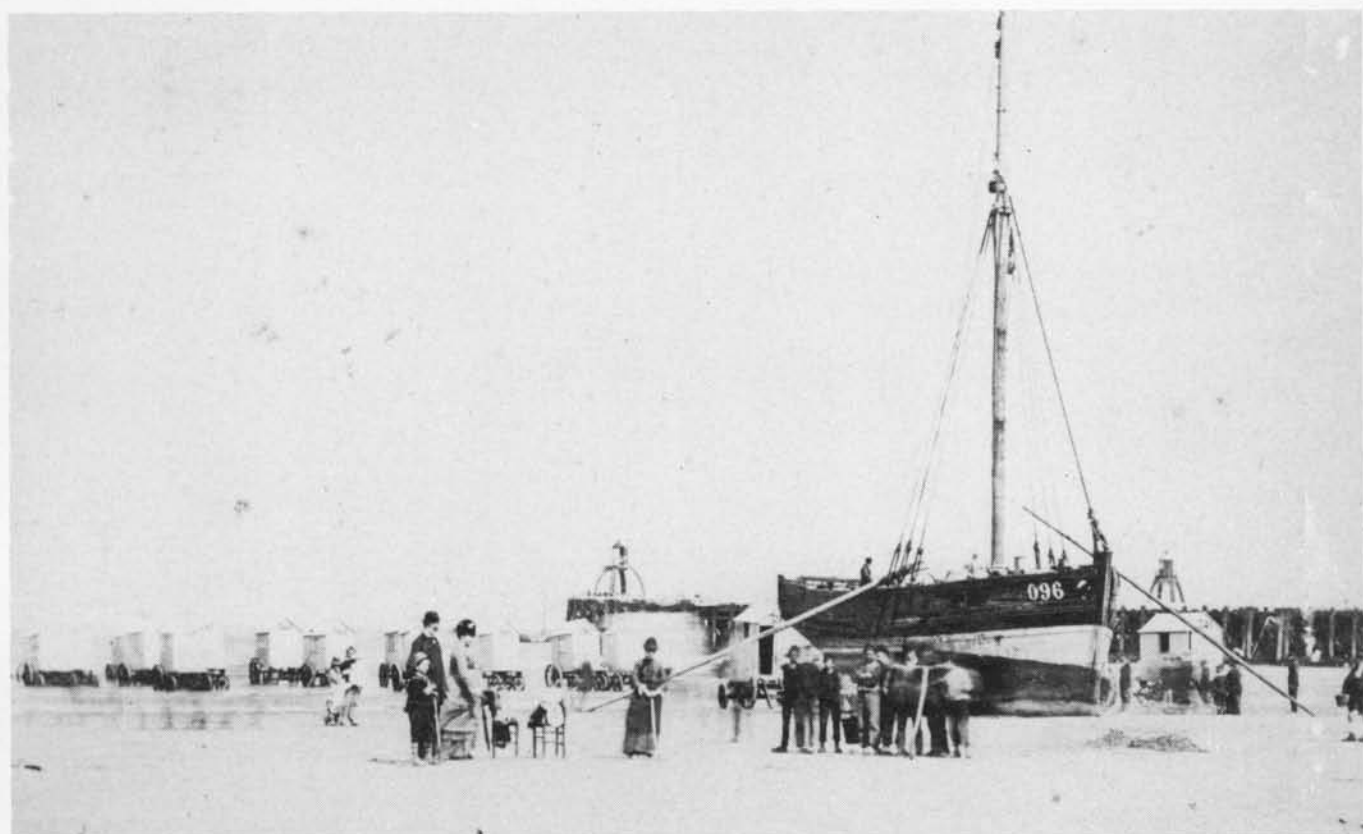
ENSORIANA

In de Antiekbeurs in het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel, januari 1989, presenteerde G. VAN HOOREBEKE, prentenhandelaar in Brugge een exemplaar van de ets "Baden te Oostende" (T 115 2/2).

Speciaal was de opdracht aan één van Ensor's professionele drukkers van zijn etsen, nl. J.B. VAN CAMPENHOUT : "au bon tireur J.B. VAN CAMPENHOUT".

Norbert HOSTYN

STRAND EN HAVENGEUL OMSTREEKS 1885

OPGENOMEN MUZIEK EN LIED UIT OOSTENDE EN OMGEVING

COLLECTIE OSTENDIANA (9)

Stedelijke Openbare Bibliotheek

door Robert LEROY

3. DOCUMENTEN

- 1° Interview met de heer VAN GLABBEKE burgemeester te Oostende over de overstromingsramp van februari 1953.
N.I.R.; 1 plaat.
- 2° 75e Bal du Rat Mort-Casino-Kursaal Oostende 27-2-1971 : korte geschiedenis van het Bal du Rat Mort en commentaar van Frank EDEBAU over "Carnaval en Oostendse kunstenaars" in het Nederlands en het Frans.
Sonopresse; 1 single.
- 3° In het radioprogramma "Take 5" van 9-10-86 van Radio Andromeda : Interview met Georges VANDUYVENBODEN over Jazz en de uitgave van de catalogus in boekvorm "Jazz op plaat", met uitgekozen bijhorende muziek.
1 geluidscassette.
- 4° Oostende (videocassette) : strand, zeilen, stadscentrum, koninklijk bezoek, showband festival, visvangst, Maria-Hendrikapark, zeeëxcursies, sport, Nacht van 't paard, avondmarkt, Woefi-show, Oostende beweegt, Spel zonder grenzen, Holiday on ice, (alle attracties van Casino-Kursaal), old timers rally, aankomst Sinterklaas, cimateirestoet, carnaval, Bal Rat Mort, cabaret.
Productie WAF Oostende; 1 videocassette (systeem 2000) VCC120.

DOCUMENTEN OPGENOMEN BUITEN OOSTENDE

GISTEL

- 1° Klanken uit Gistel : o.a. Koraal uit de Sinte-Godelieve Processie "Godelieve hoogverheven" door Parochiaal zangkoor Sinte-Godelieve o.l.v. G. MAERTENS met orgel door E.H. D'HONDT.
De Geschiedenis van Gistel door A. VANSEVENANT.
De verschillende liederen en muziekstukken worden uigevoerd door Koperensemble uit de Harmonie van Koekelare; Kon. Fanfare de Orfeonisten Moere; Harmonie Eendracht en Kunstliefde Gistel; Jongerenkoor Gistel; G. MAERTENS op het orgel van Moere; Gistelse Tyrolerkapelle.
Discus 6834; 1LP (uitgave 1981, 1982 ?).

KNOKKE-HEIST

- 1° Stem kandidaat volksvertegenwoordiger A. VANDENDRIESSCHE (uit Heist aan zee), Partij van vrijheid en vooruitgang.
B-kant ; dans met mij, gezongen door Erik RENARD.
Ferlayn F 1030; 1 single.

KOKSIJDE

Nationaal Orgelmuseum te Koksijde : 9 LP's :

- 1° Mortierorgel met 92 toetsen.
- 2° Bibi mortierorgel met 67 toetsen.
- 3°, 4° en 5° De Zwarte Kat : het mortierorgel met de fluwelen stem.
- 6° en 7° Folklore draaiorgel Verbeeck 1921.
- 8° en 9° Kermisorgel Verbeeck 1920.

4. KINDERPLATEN

OPGENOMEN BUITEN OOSTENDE

NIEUWPOORT/VEURNE

- 1° De steen der wijsheid; De speelgoedboom door Poppentheater Schokkeljoen; tekst van Kamiel VANDECASTEELE. Stemmen van K. Vandecasteele, G. Decorbe, M. Vandergucht, J. Joseph en J. Counye.

Kontaktadressen te Veurne en te Nieuwpoort.
Wonderland LPZ 546; 1LP (uitgave 1977).

5. VOLKSDANS

De Oostendse : een typische "schots" (scottish) algemeen verbreid einde vorige eeuw en aanvang deze eeuw onder verschillende benamingen o.a. gekend als "Ostendaise". De hier gebruikte melodie heet "Selma Schottische".

- 1° De Oostendse.

In de reeks "Dans met ons" gemeenschapsdansen uitgegeven door de Volksdanscentrale voor Vlaanderen v.z.w. te Antwerpen.
VDCV S 267; 1 single.

6. LETTERKUNDE

Mieke FELIX

- 1° Veertien Oostvlaamse kursiefjes, deel 3 : werk van R. MINNE, H. VAN DAELE, J. DAISNE, L.P. BOON, P. DE SMET, R. LANCKROCK. Declamatie en muziek : Teater Poëzien Gent. Stemmen van Mieke Felix, B. Caekelbergh, S. Saerens; dwarsfluit E. Dequeker.
Opname Studio Eustachius Rupelmonde.
Uitgave van Provinciebestuur Oost-Vlaanderen; 1 geluidscassette.

Karel JONCKHEERE (Oostende 9 april 1906)

- 1° Nieuwe ballade op een oude romance; Tot mijn hond; Gesprek voor het inslapen; Aankomst in het duin; Bij de dood van een parelhoen; Moeder; Fabel van de bloedtransfusie; Ballade van de handen; Gene zijde van het woordenboek; Misverstand / door Karel Jonckheere. J. Van Eetvelde, voordracht.
De Nederlandse pocketplaat NPP 5008; 1 single.
- 2° Poëzie in het Paleis : Brussel 28 september 1966, georganiseerd door het Kunst en Cultuurverbond : herinneringsplaat met werk van 27 auteurs waaronder Karel Jonckheere.
KB 3057; 1LP.
- 3° Poëzie in Vlaanderen : met o.a. het gedicht Nieuwe ballade op een oude romance van Karel Jonckheere.
J. Schevernels, G. Vermeersch, voordracht.
DGG 135073; 1LP (uitgave 1968).
- 4° Poëzie in Vlaanderen deel 2 : met o.a. het gedicht Moeder van Karel Jonckheere.
J. Schevernels, G. Vermeersch, voordracht.
DGG 135106; 1LP (uitgave 1969).
- 5° Liefdeslyriek uit de Nederlanden : met o.a. het gedicht Hart op reis van Karel Jonckheere.
V. Van Kerkhove, samensteller; J. Schervernels, G. Vermeersch en J. de Meyere, voordracht.
Polydor 2420 035; 1LP.

Julien VAN REMOORTERE (Beveren 8 april 1930)

- 1° Fragmenten uit de jeugdliteratuur van Noord en Zuid : met o.a. Het paard van de brouwer uit De postbode van Liefhuizen van J. Van Remoortere.
A. van Avermaet, E. Loos, F. Fraters, J. Florquin, voordracht.
ASLK 1; 1LP.
- 2° Omdat je... : met o.a. Bagatel; Afscheid, tekst van J. Van Remoortere.
W. Samoy, muziek, zang, gitaar; met begeleiding.
E.D.B. Records 77/01; 1LP + tekst (uitgave 1977).

* * *

aanvulling : Roger VANHAVERBEKE

- 13° Jazz Bilzen : met o.a. Petite suite; Gigi's pad door The New Sadi Quartet. Blues waltz door Jack Sels Trio. In beide ensembles speelt R. Vanhaverbeke contrabas.
Opname op 28 augustus 1966; uitgave van het Davidsfonds.
Europese Fonoclub DL 111428; 1LP (uitgave 1966).

(vervolgt)

STADSGENOTEN IN RECENTE PUBLICATIES

Oscar DE CLERCK (beeldhouwer) : l'Art Déco en Belgique (tentoonstellingscatalogus), Elsene (Gemeentemuseum), 1988.

Frank EDEBAU (gewezen conservator Musea Oostende) : N. HOSTYN, In memoriam Frank Edebau, in Museumleven, jaarboek 1987.

James ENSOR : S. GOYENS DE HEUSCH, Het impressionisme en het fauvisme in België, Antwerpen, 1988.

Willy FINCH : zie J. ENSOR.

Pieter DE RY (kaper) : artikel van Walter DE BROCK, in Het Visserijblad, september 1988, p. 36 e.v.

Michiel MANSVELT (kaper) : artikel van Walter DE BROCK, in het Visserijblad, januari 1989, p. 34 e.v.

August MICHIELS (beeldhouwer) : N. HOSTYN, G.M. (tentoonstellingscat.), Oostende (Museum voor Schone Kunsten), 1988 (omslagfoto van J.J. SOENEN).

Cornelis REES (kaper) : artikel van Walter DE BROCK, in Het Visserijblad, juni 1988.

Filips VAN MAESTRICHT de jonge (kaper) : artikel van Walter DE BROCK, in het Visserijblad, december 1988, p. 51 e.v.

Omer VILAIN (ere-stadsbibliothecaris) : Robert LEROY, Bibliografie van Omer Vilain, Oostende, 1988. (uitgave beperkt tot 50 gesigneerde exemplaren).

De Redactie

door Norbert HOSTYN

1933

Van 3 april tot 17 augustus 1933 organiseerde een Jan DE CLERCK-comité een tentoonstelling in het Oostendse Kursaal. Tijdens de openingsplechtigheid voerde L. PORTA het woord als voorzitter van het comité. Verder waren er speeches van criticus Jean LAENEN en letterkundige Karel JONCKHEERE. Op 10 augustus waren er verdere voordrachten over Jan DE CLERCK door Désiré STEYNS en kunsthistoricus Maurice DE PRAETERE.

1935

Op 10 maart '35 verscheen een artikel over Jan DE CLERCK in het "Strijdersblad". Het was van de hand van Maurice DE PRAETERE.

In april hield hij een tentoonstelling in het expozaaltje van zijn woonhuis. Bij die gelegenheid schreef M. AUREL een belangrijke bijdrage over Jan DE CLERCK in de krant "Le Phare" (17 april 1935) :

"Jeudi dernier notre artiste ostendais, avait invité ses concitoyens à faire la visite de son studio.

Il le faisait à titre de philanthropie, car, les entrées dont le montant était laissé à la libre générosité des visiteurs était destiné au fonds de la Reine.

Le Premier Echevin des Beaux-Arts, Monsieur Géo VERHAEGHE, avait accepté la Présidence d'Honneur du Comité, qui comportait comme Président : M. le notaire honoraire VAN CAILLIE, le Secrétaire : Emile SMISSAERT et Trésorier : Monsieur V. LIEVENS.

Assez bien d'amateurs de peinture avaient assisté à l'inauguration jeudi dernier et la recette, à envoyer pour les pauvres, sera intéressante.

Nous avons eu plaisir à revoir le studio de Jan DE CLERCK.

Ce peintre, qui a du talent, a tort de se confiner dans sa modestie. Il se fait trop peu connaître.

Ses productions sont variées et c'est ce qui fait le charme de ses oeuvres.

Paul DE MONT l'a bien dépeint en comparant Jan DE CLERCK à un homme parlant plusieurs langues. Il est comme le Flamand de race, qui sait faire vibrer sa palette sous tous les cieux et qui, en même temps, possède le don original de considérer chacun des paysages qu'il rend de l'oeil d'un autochtone.

Comme Jan DE CLERCK nous l'exposait, il crée des atmosphères. Ses tableaux sont vivants et forment un tout parlant. DE CLERCK ne fait pas de l'art pour le magasin. Il peint pour lui, en quelque sorte, poussé par le besoin de s'extérioriser et puis son oeuvre achevée, considère qu'il en a reçu la pleine satisfaction de ce qu'elle peut lui fournir d'agrément.

Nous ne dirons pas que son oeil rend les paysages toujours tel que le profane le voit. DE CLERCK essaie de pénétrer la psychologie de l'objet et tâche d'en rendre les arcanes intérieurs. Sa palette est vive, ses couleurs coulent comme un

ruisseau de lumière, surtout depuis le temps de ses premiers voyages en Bretagne, il en a accentué la profondeur des tons. Avant cela, il se complaisait plutôt à la nébulosité qu'il traduisait dans des effets de brouillard, de pluie, quelque chose l'atmosphère nordique. Après qu'il a ramené du soleil de France si ses toiles perdent par là en mystère, elles gagnent en clarté et en intensité lumineuse.

Une toile de DE CLERCK est comme un poème qu'il faut analyser, et c'est un charme d'entendre le peintre développer l'idée maîtresse de ses compositions, lesquelles ne révèlent pas toujours spontanément l'idée directrice. N'en faisons pas un reproche au peintre, mais plutôt à la peinture et ainsi nous en revenons au problème ardu et jamais tranché, qui mit aux prises les partisans des arts plastiques contre ceux prétendant que la littérature seule était capable de pénétrer les tréfonds de la pensée de l'artiste et de la rendre dans son plein développement.

Rappelons-nous la fameuse statue de Laoccon et de ses fils encerclés de serpents.

Nous conseillons vivement à ceux que les Beaux-Arts intéressent, d'aller visiter le studio DE CLERCK, 15, rue de Bruxelles.

Ils seront reçus avec grande affabilité et surtout sans aucun esprit mercantile, puisque aucun tableau n'est à vendre pendant l'exposition.

En même temps qu'une satisfaction d'art, nos concitoyens pourront participer à une bonne oeuvre, en versant leur obole pour l'appel de la Reine."

1937

Van 16 september 1937 dateert een gelegenheidsfoto, gemaakt naar aanleiding van de tentoonstelling "Groupe d'art wallon contemporain" in het Kursaal te Oostende. Op die foto zien we ondermeer James ENSOR, Antoine SCHYRGENS, Emile BULCKE en Jan DE CLERCK. Het samentreffen van deze vier kunstenaars op die groepsfoto maakt ze tot een uniek document (1).

In september 1937 maakte Jan DE CLERCK een reis naar Lourdes. Te Biarritz maakte hij enkele aquarellen. Tijdens dezelfde reis bezocht hij de Internationale Tentoonstelling te Parijs.

1939

Als voorzitter van de "Internationalis Artium Corporatio" sprak Jan DE CLERCK op 28 mei 1939 een rede uit tijdens een bijeenkomst in het Provinciegebouw te Brugge. In zijn nagelaten archivalia vonden we een handgeschreven leidraad van die redevoering terug (2). Daaruit halen wij volgende essentiële passages :

"... Met Pax aan de top werkt de Internationalis Artium Corporatio in alle stilte voor eenieders welzijn en verbroedering. Onze 'Corporatio' hangt van geen enkel regeering af maar behoort tot alle landen. Scheppende beroepsschilders, beeldhouwers, hoogleeraars & licenciaten in archeologie en kunstgeschiedenis en eenige uitgelezen personen zijn vereenigd om te bereiken het hooger, het beter leven... In de laatste maanden hebben menige onzer leden grooten bijval genoten onder andere den

Franschen beeldhouwer Maurice RINGOT met het monumentaal borstbeeld ingehuldigd in oktober laatstleden - de welgeslaagde retrospectieve van schilder Willem PAERELS in Den Haag - 'His Majesty King George' van den Engelschen beeldhouwer Sir William REID DIRK is hoog geprezen en zal weldra voltooid zijn - van beeldhouwer Oscar DE CLERCK de grote basreliëf of fries uitgevoerd in Dinanterie thans prijkkende in 't Belgisch Paviljoen te New-York - Het overgroot succes van Frank BRANGWYN en Jules DE BRUYCKER met hunne etsen te Brussel - Het onlangs uitgegeven boek 'Les heures Italiennes' van Jules BOSMANT, is aantrekkelijk - van Professor Nicolay RAYNOFF Bulgaarsche schilder en dichter, auteur van een nieuwe kunstgeschiedenis verschijnt in 12 grote volumes. De doeken van den grooten Mexikaanschen schilder Diego RIVERA te New-York zijn nogmaals een nieuwe veropenbaring, enz., enz...."

1940-1945

Net als voor iedereen betekende de oorlogsjaren harde, droeve tijden voor Jan DE CLERCK. De brand van het Stadhuis-museum in mei 1940 was een ware ramp voor het Oostendse kunstpatrimonium. Talloze meesterwerken verdwenen in de vlammen; ook werken van Jan DE CLERCK, ondermeer zijn "Onder Sneeuw" en het "Portret van Xavier Decock".

In juli '40 schonk DE CLERCK een geaquarelleerde repliek van "Onder Sneeuw" aan de Stad Oostende : in goudgeel en wit zien we de verstilde scheepswerven aan het "Derde Handelsdok". Wachtend op de dooi (3). In een Oostendse privéverzameling bevindt zich een versie in houtskool van dit superbe werk.

Naar verluid zou Jan DE CLERCK tijdens de oorlog vanwege de Duitse overheid voorstellen voor tentoonstellingen hebben gekregen. Stellig besloten zich buiten de politieke molen te houden, zou DE CLERCK elk aanbod afgeslagen hebben.

Dan kwam de evacuatie van de oudere stadbevolking... In februari '44 kreeg Jan DE CLERCK vanwege de Duitse overheid het bevel in de loop van maart '44 Oostende te verlaten. DE CLERCK en zijn vrouw vonden onderkomen in het Brabantse plaatsje Oisquercq. Jan DE CLERCK schilderde er tal van lichte aquarellen : velden, tuinen, bossen, buitenlui...

Bij hun terugkeer in 1945 vonden ze hun huis fel beschadigd terug. De herstellingswerkzaamheden waren een onoverkomelijke overbelasting op het budget van de DE CLERCK's.

(1) afgebeeld in : N. HOSTYN, Emile BULCKE, Oostende, 1988.

(2) Rede uitgesproken door de Heer Ondervoorzitter Jan DE CLERCK op 28 mei 1939 in het Provinciaal Paleis, Balconzaal te Brugge. (klad bewaard in de archieven van "De Vrienden van Jan DE CLERCK").

(3) Verkrijgbaar als prentkaart in het Museum voor Schone Kunsten, Oostende.

(vervolgt)

PERIKELEN ROND EEN VISSERIJ MUSEUM

door François COOPMAN

Alhoewel Oostende jarenlang de voornaamste vissershaven was van de Vlaamse kust stellen wij vast dat, nu onze vissershaven (1) een langzame dood tegemoet gaat (de aftakeling is reeds enkele jaren aan de gang) en Zeebrugge haar plaats heeft ingenomen, er weinig overblijft dat kan getuigen van haar bloeiperiode. Misschien dat eerlang de vismijn nog kan geklasseerd worden als een industrieel archeologisch erfgoed. Nochtans werd er in het verleden vaak het feit aangeklaagd dat Oostende geen visserijmuseum bezat en dat, gezien haar faam als visserijstad, deze lacune de stad niet tot ere strekte.

Het fenomeen "museum" is steeds stiefmoederlijk behandeld geweest door onze stad. Reeds in 1919 had A. STRACKÉ, een voornaam persoon in Oostende, voorgesteld de volledige verzameling van zijn museum (2) te schenken aan de stad. Als enige voorwaarde stelde hij dat de verzameling niet mocht verspreid worden doch tentoongesteld in één gebouw. De stad is nooit ingegaan op het voorstel en vond het zelfs beneden haar waardigheid te antwoorden op het voorstel. Uiteindelijk werd de verzameling geschonken aan het O.L.Vrouwe College, Oostende. Alle voor-oorlogse "kollegeschieters" zullen zich wel de "natuurkundeklas" van het "groot" college herinneren.

In 1926 was het Le Carillon die de aandacht vestigde op het feit dat er in de stad een schat van interessante maritieme voorwerpen verzameld waren in diverse instellingen, zoals de Stedelijke- en de Vrije Visserijschool, alsook in het O.L.Vrouwe College, maar spijtig genoeg waren die verzamelingen niet toegankelijk voor het grote publiek. Dank zij het initiatief van de toenmalige stadarchivaris, C. LOONTIENS, werd er in 1930 een lokaal museum ingericht in het Fort Napoleon. Ook maritieme voorwerpen maakten deel uit van de verzameling maar van een werkelijk maritiem- of visserijmuseum kon men niet gewagen.

In 1934 scheen er echter schot in de zaak komen. In de gemeenteraadzitting van 14 december stelde raadslid ELLEBOUDT voor, zoals er reeds in zijn Zeewacht verscheen, een museum op te richten, teneinde de kunstwerken, eigendom van de stad, nu overal verspreid en zelfs opgeborgen buiten het bereik van het publiek (3) tentoon te stellen. Raadslid MAJOR zag het anders en stelde voor het project van een zekere BOUCHERY te onderzoeken. BOUCHERY had namelijk voorgesteld een visserijmuseum in te richten in de oude vismijn (in de volksmond gekend als de "sierk"). MAJOR was van oordeel dat museum niet alleen van belang was voor het toerisme maar ook voor de opleiding van de vissers.

Dit voorstel scheen in goede aarde gevallen te zijn want in de gemeenteraadzitting van 15 maart 1935 werd de zaak uitvoerig behandeld. Schepen van Openbare Werken, J. PEURQUAET, had, via de speciale kommissie, een bestek laten opstellen. De technische diensten van de stad waren van oordeel dat voor de aanpassingswerken in de oude vismijn een budget van 72.728,59 ₣ ruim voldoende was. Niet iedereen was echter gelukkig met het project. GOETGEBEUR was van oordeel dat een visserijmuseum, in de onmiddellijke omgeving van een vis- en vroegmarkt (4), niet op zijn plaats was. ELLEBOUDT was nu voorstander om er een stadsbibliotheek in te richten, gezien men in het fort Napoleon reeds over een museum beschikte. Schepen VERHAEGHE en MAJOR waren wel voorstander.

Gezien de onenigheid in de raad werd de zaak teruggestuurd naar de commissie voor een nieuw onderzoek.

Op de zitting van de gemeenteraad van 4 oktober 1935 werd door J. PEURQUAET het nieuw voorstel ingediend dat als volgt luidde :

Mijnheeren,

In de Gemeenteraadszitting op 15 maart 1935, werd door uwe Commissie een voorstel nedergelegd betreffende het inrichten van een Museum voor zeevisscherij in de gebouwen der oude Vismijn.

Het genot van deze gebouwen werd ons door den Staat (Ministerie van Openbare Werken) voorloopig toegekend bij brief van 17 November 1937, mits het betalen van een jaarlijksch erkenningsrecht van 100 frank en het afdragen van alle onderhoudskosten. Op de ontworpen constructie van het op te richten gebouw, werden echter, door M. Serruys, grondige opmerkingen gemaakt, bij zoover dat zekere technische wijzigingen aan het voorstel dienden gebracht.

De Gemeenteraad besloot dan ook de zaak terug te zenden naar de Commissie voor nieuw onderzoek en voorstel.

De technische dienst werd hiermede belast en maakte in dien zin een nieuw bestek met plannen op, rekenschap houdende met de gemaakte opmerkingen.

De kosten van de verwezenlijking van dit onderwerp werden beraamd op 76.520,57 frank.

Na grondig onderzoek van dit bestek was uwe Commissie het eens U voor te stellen het Schepencollege die machtiging te verleenen benevens het aanvragen der buitengewone Staatstoe-lage ook beroep te doen op het departement van het Zeewezen om een toelage te bekomen, vervolgens deze werken te laten uitvoeren en de uitgave te voorzien in een nieuw te ontwerpen leening.

De Schepen-Verslaggever,
J. PEURQUAET

Hierop replikeerde SMISSAERT onmiddellijk als volgt :

Mijnheeren,

Vooraleer die belangrijke beslissing te nemen een nieuw museum te Oostende in te richten, zou ik willen uw aandacht trekken op het volgende : Eerst en vooral : dit inrichten van een Zeevisscherij-Museum is geen noodzakelijkheid, ver van daar. Vóór enkele jaren werd het Napoleon-museum gesticht, dank zij de toewijding van onzen ijverigen bibliothecaris en museum-conservator, M. Loontiens en het doorzicht en vooruitzicht van het toenmalig stadsbestuur. Dit museum mag zich verheugen in een steeds stijgenden bijval. Alleen in de maand Oogst van dit jaar werd er meer dan 10.000 fr. intreegeld geïnd. In dit museum zijn reeds veel voorwerpen, die de zeevisscherij aanbelangen, ondergebracht; en daar is nog zeer veel plaats om nieuwe voorwerpen bij te zetten. Die noodzakelijkheid van een nieuw zeevisscherij-museum dringt zich dus niet op. Maar waarom ik mij volstrekt tegen dit zeevisscherij-museum verzet, is wegens de nieuwe uitgaven die dit museum zal vergen. Wij spraken hier van een eerste uitgaaf van 76.000 fr. Maar dit is nog maar een begin. Voeg daarbij dan de meubileering, het benoemen van een nieuwe standvastige bediende, zonder al de staartjes te rekenen, die zonder twijfel zouden volgen.

Zijn der dan werkelijk geen nuttige werken in de Stad uit te voeren, van meer dringenden aard dan dit nieuw ongevraagd museum ?

De kerk van de nieuwe wijk Opex staat reeds sedert twee jaar onvoltooid en ongebruikt, en er wordt niet aan voortgewerkt, bij gebrek aan geld. Het regent daar langs alle kanten en alleen, aan herstellingen aan dit nieuw gebouw - ik steun op het nieuwe gebouw - zullen er weer duizenden verloren gaan. Vóór een jaar heb ik aangedrongen omdat de Smedenstraat en omliggende straten, die binst den winter een echte modderpoel vormen, zouden gekalseid worden, en als ik van die straten spreek, zou ik van gansch het westerkwartier moeten spreken. En daar komt niets van in huis, bij gebrek aan geld, en wij zouden het geld met 1.000.000 fr. ineens maar door de ruiten werpen.

Neen, Mijnheeren, voor den zomer werd een proper uitzicht aan de oude vischmijn gegeven. Laat het nu zoals het is, de oude vischmijn kan voor een bepaalden tijd nog wel zóó blijven, vermits er twee huisbewaarders in wonen, om er voor te zorgen. Desnoods kan zij gebruikt worden om er tijdelijke tentoonstellingen, bijv. van zeemotoren of van zeemonsters, in te houden. Maar, omwille van de stadskas en de hoogstdringende werken, die wachten op een uitvoering, laat ons aan dit onnoodig museum verzaken, dat weer veel geld zal kosten en weinig om niet te zeggen "niets", zal opbrengen. Daarbij wij moeten voorzichtig zijn dat wij ons niet belachelijk maken, omdat wij met een kostelijk zeevisscherij-museum zouden zitten, waar er niets of weinig aantrekkelijks te zien zou vallen.

Schepen PEURQUAET betreurde het onthaal dat zijn voorstel te beurt viel, een voorstel dat hem ingegeven was door de lokale pers en hij vroeg de stemming voor het principe van het project. Raadslid BLONDÉ, gewezen kapitein ter visserij, was natuurlijk voorstander en was overtuigd dat veel opgevist tuig, o.a. "de monstervis" veel belangstellenden zou aantrekken. EDEBAU stelde nog voor de volledige verzameling van het fort Napoleon over te brengen naar de oude vismijn terwijl schepen VERHAEGHE wel liefhebber was voor een visserijmuseum doch eerst het advies wenste van schepen VROOME, Schepen van Geldwezen.

SMISSAERT, DE tegenstander van het project, deed nog een ultieme poging alles te kelderen en wees er op dat :

- er voldoende ruimte voorhanden was in het fort Napoleon om er een visserijmuseum in te richten.
- het noodzakelijk zou zijn veel bedienden te benoemen, dus ook aanvullende financiële lasten.
- de onderhoudskosten van het museum hoog zouden oplopen.
- men uiteindelijk alles kon verzamelen en later op de gronden van het oud gasgesticht een visserijmuseum oprichten.

Hij noemde het een weeldeuitgave. Het laatste woord was nu aan VROOME (5). SMISSAERT vond het voorstel zeer nuttig maar het was financieel niet te realiseren. De 76.000 fr zou zeker een staartje krijgen en kunnen oplopen tot 1.000.000 fr. Hij haalde het voorbeeld aan van het badpaleis. "Het begon met 13 miljoen maar wat is er nadien niet bijgekomen. Het project visserijmuseum zal in een 'farde' geklasseerd worden met zoveel andere projecten die financieel niet haalbaar zijn".

Uiteindelijk werd het voorstel ter stemming gelegd en aangenomen met 19 stemmen tegen 1 en 1 onthouding. SMISSAERT stemde tegen

en PORTA koos de gulden middenweg, hij onthield zich. De gemeenteraad keurde in beginsel de inrichting van een visserijmuseum goed maar "koken kost geld", geld waar alles om draait en gezien er geen centen voorhanden waren kwam er van het project "visserijmuseum" niets terecht. De desbetreffende "farde" ligt misschien nog ergens onder het stof of is verdwenen in de vuurhaard van de meidagen '40.

Het is slechts een magere troost dat in het museum van de heemkring "De Plate" een lokaal werd ingericht m.b.t. de zeevisserij.

Het stadsbestuur van het kleine Oost-Duinkerke (7) heeft gelukkig het initiatief genomen, dat in de "koningin der badsteden" ontbrak, en heeft daar, onder de kundige leiding van een rasechte Oostendenaar, wijlen Gaston DESNERCK, een juweeltje van een visserijmuseum ingericht. Jaarlijks komen er een 50.000 tal bezoekers over de vloer en een steunende Vriendenkring telt er 350 leden; ook een twintigtal Oostendenaars betalen er hun jaarlijkse bijdrage. Benevens radio- en TV-reportages worden er regelmatig teken- en fotowedstrijden ingericht, bezoeken aan buitenlandse visserij- en zeevaartmusea, voordrachtavonden en visserijfolkloremarkten, kortom, het bestuur van de Vriendenkring zet zich volledig in ten bate van het museum, een spiegel van de Vlaamse zeevisserij en een bezoek overwaard.

-
- (1) In het vlot- en houtdok is het nog slechter gesteld. De kranen staan er werkloos bij, hun grijparmen smeken de hemel voor het manna dat maar niet komen wil.
 - (2) Zie de talrijke bijdragen in De Plate door G. BILLIET, inzonderlijk nr. 5 mei-augustus 1982. In 1914 had STRACKÉ alle voorwerpen uit zijn museum in veiligheid gebracht. Het gebouw moest op bevel van de Duiste bezetter ontruimd worden. STRACKÉ schatte de waarde van zijn verzameling op 60.000 Fr.
 - (3) Zijn heden ten dage alle kunstvoorwerpen, aangekocht met het geld van de Oostendse belastingsbetaler, tentoongesteld?
 - (4) Een ander gedeelte van de oude vismijn was bestemd voor het inrichten van een vroege fruit- en groentemarkt. Daarvoor was een budget vooropgesteld van 2.870,70 Fr.
 - (5) Emile VROOME, Schepen van de vissershaven, Schepen van financiën alsook volksvertegenwoordiger. Van zijn hand verscheen de publikatie "De evolutie van de Oostendse vissershaven" (1957).
 - (6) De statuten van de V.Z.W. "De vrienden van het Nationaal Visserijmuseum van Oost-Duinkerke" verschenen in het Staatsblad van 21 april 1978. Het was Honoré LOONES, oud-burgemeester, die het initiatief nam een visserijmuseum en vriendenkring op te richten.
 - (7) De eerste steen van het Nationaal Visserijmuseum werd gelegd op 23 juni 1963. Slechts op 18 september 1976 gebeurde de officiële opening. Ook daar had men veel moeilijkheden ondervonden maar de doorbijters haalden het ! Met ingang van 1 juni 1974 werd Gaston DESNERCK, door het gemeentebestuur, officieel belast met het inrichten van het visserijmuseum.

Bronnen

1. Le Carillon van 28.01.1926 en van 07.10.1926.
2. Gemeenteraadszittingen van 1934 en 1935.
3. De Plate nr. 5 van mei-augustus 1982.
4. Mededelingsblad "De vriendenkring van het Nationaal Visserijmuseum van Oost-Duinkerke" nr. 41 van juni 1988.

NIEUWE BOEKEN

- Bij "Flandria Nostra", Kortemarkstraat 20, 8100 Torhout versche-
nen er twee facsimile uitgaven van werken betreffende het beleg
van Oostende.
 - Oostende, vermaerde, gheweldighe, lanckduyrighe ende bloedighe
Beleggheringhe, Bestorminghe ende stoute Aenvallen. Waerachte-
lick beschreven door Philippe FLEMING.
Verschenen in 1621 te 's Gravenhage bij Aert Meuris Boeckdrucker.
Specificaties : Formaat : 20 x 14
Volume : 583 blz
Band : gekartoneerd
Prijs : 2.300 ₣
- Histoire remarquable et véritable de ce que c'est passé par
chacun iour au siège de la ville d'Ostnde, de part & d'autre
iusques à présent.
Verschenen in 1604 te Parijs bij Ieremie Perier.
Specificaties : Formaat : 20 x 14
Volume : 280 blz
Band : gekartoneerd
Prijs : 1.500 ₣
- Op 15 october 1989 verschijnt "Oud Oostende in Beeld" deel 4
door André VAN CAILLIE. Een prentenalbum met 200 zeldzame foto's
en prentkaarten van oud Oostende.
Voorintekening uiterlijk tegen 15 juni 1989. Prijs bij voorinte-
kening 950 ₣ + 50 ₣ verzendingskosten.
Bedrag te storten op p.c. 000-0486754-08 op naam van Van Caillie,
Verenigingstraat 36, Oostende of rechtstreeks voorafbetaling
bij de auteur.

OOSTENDE IN EEN FRANS MANUSCRIPT UIT 1696

In het "Bulletin" van de Kon. Bibliotheek van België te Brussel,
jg. XII, nr. 2, 5 febr 1968 lezen we onder de rubriek "Aanwinsten"
volgende interessante bijdrage, nooit eerder gesignaleerd in "De
Plate", gewoon omdat ons tijdschrift nog niet bestond :

De heer Wim ARNTZ, Bilthoven (Nederland) heeft de K.B. een Frans
handschrift uit het einde van de 17de eeuw ten geschenke gegeven,
dat een anoniem reisverhaal bevat, getiteld "Journal de mon voyage
à l'armée". Het handschrift telt 82 bladzijden, meet 16 x 10 cm
en is in een fraaie hand met roestbruine inkt geschreven. Het bevat
het journaal van een reis Leiden-Aat, die door drie Hollanders werd
ondernomen om een bezoek aan het grote leger der Bondgenoten
te brengen, dat tijdens een van de veldtochten van de Liga van Augs-
burg bij Aat zijn tenten had opgeslagen. Over Delft, Rotterdam, Gor-
kum, 's-Hertogenbosch, Hoogstraten en Antwerpen, zowel te land als
te water reizend, bereikten zij Brussel. Vandaar vergezelden zij
een konvooi tot Aat, waar zij op 3 augustus aankwamen. Te paard be-
zochten zij het kamp van het leger dat 70.000 tot 80.000 man sterk
was en uit Hollanders, Engelsen, Brandenburgers, Beieren en Span-
jaarden bestond. De auteur beschrijft het leven in het kamp en ver-
haalt over de lijfstraffen, die aan deserteurs werden toegediend.
De drie reizigers verlieten Aat op 9 augustus en vergezelden een

konvooi dat zich over Edingen naar Brussel begaf. Na een kort oponthoud te Brussel bezochten zij achtereenvolgens Mechelen, Antwerpen, Sint-Niklaas, Gent, Oostende, Brugge, Damme, Sluis, Vlissingen, Middelburg, Veere en Dordrecht en keerden over Rotterdam en Delft naar Leiden terug, waar zij op 30 augustus 1696 aankwamen.

Het verhaal is levendig verteld, bevat belangwekkende beschrijvingen van alle steden en hun vestingswerken en wemelt van leerzame bijzonderheden over al wat zij tijdens hun reis gezien en gehoord hebben. (Signatuur : III 894) (M.D.)

De Redactie

IN MEMORIAM

Op 9 februari 11. ontviel ons Mevr. Nelly SNIJKERS, weduwe van de heer Ernest DE TAEYE, voorzitter van onze Heemkring van 1954 tot 1974.

Samen met haar man heeft Mevr. DE TAEYE gedurende deze 20 jaar het lief en leed meegemaakt van De Plate. Ze was getuige van de vele verhuisperikelen van het Museum en steeds stond ze haar man moedig ter zijde. Zonder lid van het Bestuur te zijn trok ze zich de zorgen van het onderhoud van het Museum aan en stuurde zelfs, op haar kosten, een werkvrouw naar het Museum om de zaak netjes te houden. Als de Plate nu over een rijke verzameling vlaggen beschikt is dit grotendeels aan haar te danken. De vlaggen, die aan de Kring werden geschonken, en soms erg versleten waren, heeft ze met engelengeduld in hun oude glorie hersteld. Weinigen beseffen waarschijnlijk wat ze in die tijd voor de Heemkring betekende. Maar discretie was haar grootste eigenschap.

Toen haar man in 1974 overleed werd ze opgenomen in het Bestuur van de Heemkring.

Op 17 november 1979, naar aanleiding van het 25-jarig bestaan van de Heemkring, werd ze, samen met andere verdienstelijke leden, gehuldigd en ontving ze een Bronzen Plate.

Toen haar gezondheid wat wankel werd nam ze op 1 juni 1985 ontslag als lid van de Raad van Beheer maar bleef wel effectief lid. Ze werd op 30 januari 1986 gehuldigd.

Op 13 februari werd ze ten grave gedragen. Het bijna voltallig Bestuur was aanwezig en bracht haar een laatste groet.

Met het verdwijnen van deze "oude dame" werd een bladzijde van de Plate-geschiedenis omgedraaid.

A. VAN ISEGHEM
Voorzitter

VRAGEN

- De heer Max CONSAEL
Kerselaren 127
9700 Oudenaarde

zoekt oude foto's van kermiskramen te Oostende met het oog op een publicatie over Foren in Vlaanderen.

Wie helpt hem ?

- Wie kan inlichtingen verstrekken over oude drankstokerijen te Oostende ? Namen van distillateurs of van firma's, adressen, oprichtingsdata, eventueel foto's.

Over maken aan de heer N. HOSTYN
Feest- en Cultuurpaleis
Wapenplein - 8400 Oostende

IN DIT NUMMER

- blz. 67 : E. SMISSAERT : "Mondelinge" geschiedenis en lokale geschiedschrijving.
- blz. 68 : J.B. DREESEN : De ontmijsing van onze kust (1944-1949).
- blz. 73 : R. STANDAERT : Het tram- en busstation.
- blz. 74 : E. LIETARD : Oostendse aandelen.
- blz. 77 : E. SMISSAERT : De bibliotheek van het Gemeentekrediet en de bibliografie van de regionale geschiedenis van België.
- blz. 78 : J.G. DE BROUWERE : De ontvanger van belastingen woont in een hoveniershuis.
- blz. 79 : N. HOSTYN : Oostendse muziekmaatschappijen - De Société Euterpe.
- blz. 80 : A. CASIER : Oostendse muziekgeschiedenis - XXXVIII.
- blz. 83 : R. LEROY : Opgenomen muziek en lied uit Oostende en omgeving - Collectie Ostendiana (9).
- blz. 85 : Stadsgenoten in recente publicaties.
- blz. 86 : N. HOSTYN : Jan De Clerck, kunstschilder (12).
- blz. 89 : F. COOPMAN : Perikelen rond een visserijmuseum.
- blz. 93 : Oostende in een frans manuscript uit 1696.
- blz. 94 : A. VAN ISEGHEM : In memoriam Mevr. De Taeye.

TEKST OVERNAME STEEDS TOEGELATEN MITS BRONOPGAVE

CHANGES PAR HENRI BOUCHERY

À L'OCCASION DU MARIAGE DE

Mademoiselle **Angelique Savoye,**

AVEC MONSIEUR

Auguste Declerck.

CÉLÉBRÉ A OSTENDE, LE 26 SEPTEMBRE 1853.

1.

ANGÉLOCE à ce banquet chantez votre hymne,
C'est le bien des plaisirs qui vous y a mené,
Et vous en présentez en convives joyeux,
Répétez tous en chœur : Epoux soyez heureux,
Sur l'air du tra la la etc.

2.

Le sage nous a dit : Les joies sont éphémères,
Et tout n'est que chagrin sur notre triste terre,
Amis n'en croyons rien. — En voyant deux époux,
Chantons, crions bien fort : Ohé que l'Hymen est doux,
Sur l'air du tra etc.

3.

ANGÉLOCE Bien vous lie à l'objet de vos vœux,
Auguste pour toujours vous choisit pour sa femme,
Et nous joyeux témoins de vos tendus serments,
Nous bénissons le choix des deux époux charmants,
Sur l'air du tra etc.

4.

L'amour est capricieux c'est un Dieu bien volage,
Ne souffrez pas qu'il soit le maître du ménage,
Epoux coulez vos jours sous l'aile d'Amitié,
Ma foi tout en riant j'ai dit la vérité,
Sur l'air du tra etc.

5.

Dans les prés verdoyants que l'eau d'Hymen arrose,
Puissez-vous, ANGÉLOCE ne cueillir que des roses,
Et cueillonner au soir d'une amoureuse fleur,
Le front de AUGUSTE en chantant son bonheur,
Sur l'air du tra etc.

6.

Amis encore un mot. — Ce sera ma clôture,
Et puis nos mariés monteront en voiture,
Le soleil a brillé sur vos fronts radieux,
Epoux : prenez l'augure : on dit qu'il est heureux,
Sur l'air du tra etc.